

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

J.nr. 2023-11400

Ref.

Den 20. marts 2024

Høringsnotat til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse

Udkast til bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) har været i offentlig høring i perioden fra den 23. februar 2024 til den 15. marts 2024

Miljøministeriet har modtaget høringssvar fra Agri Nord, Dansk Agro Industri, Kommunernes Landsforening (KL), Landbrug & Fødevarer, Morsø Kommune og Sønderborg Kommune.

Derudover har Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) afgivet høringssvar til høringssudkastet.

Bemærkningerne er gengivet i al væsentlighed i det følgende sammen med Miljøministeriets kommentarer hertil. De givne høringssvar er endvidere tilgængelige på Høringsportalen.

Herudover bemærkes, at Miljøministeriet har udarbejdet en screening af de foreslåede ændringer af bekendtgørelsen i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 8, stk. 2. Udkast til screening har været i høring hos de berørte myndigheder i perioden fra den 23. februar 2024 til den 14. marts 2024. Den endelige screeningafgørelse er offentliggjort på Høringsportalen den 22. marts 2024.

Indhold

1.	Dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1, jf. stk. 2.....	3
1.1.	Dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse, jf. § 10	3
1.2.	Miljøministeriets bemærkninger	3
2.	Fastsættelse af regler for beregning af forureningsmæssig forbindelse mellem to husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1.....	5
2.1.	Beregning af den forureningsmæssige forbindelse mellem to husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1.....	5
2.2.	Miljøministeriets bemærkninger	5
2.3.	Anlæg som indgår i beregningen af den forureningsmæssige forbindelse efter § 41, stk. 2.....	6
2.4.	Miljøministeriets bemærkninger	7
3.	Øvrige bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet	7
3.1.	Teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt, jf. husdyrbruglovens § 34 b	7
3.2.	Miljøministeriets bemærkninger	8
4.	Administrative konsekvenser m.v.	8
4.1.	Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR)	8
4.2.	Miljøministeriets bemærkninger	8

1. Dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse efter husdyrbrugslovens § 16 c, stk. 1, jf. stk. 2.

1.1. Dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse, jf. § 10

KL mener, at begreber som 'atypisk hårdt' og 'væsentlige miljøforbedrende foranstaltninger' er vanskelige at definere og derfor åbner op for fortolkningsmuligheder. Det samme gælder muligheden for at fastsætte vilkår som betingelse for dispensation. Det øger risikoen for klagesager samt uensartet og forøget administration i kommunerne.

KL opfordrer til, at bekendtgørelsens tekst præciseres og, at der hurtigt udsendes en udførlig vejledning om administration af dispensationsmuligheden i § 10.

Landbrug & Fødevarer mener, at § 10 stk. 1, er meget ukonkret og savner en uddybende beskrivelse af, hvad der ligger i bestemmelsen. Der bør laves en ikke udtømmende liste over, hvornår et husdyrbrug rammes atypisk hårdt. Det bør også uddybes, hvad der ligger i "atypisk hårdt", altså om det er et økonomisk element eller andre elementer, der her tænkes på.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det bør uddybes hvornår der er grundlag for at give en dispensation, og at og termene "husdyrbruget rammes atypisk hårdt" og "væsentlig miljøforbedrende foranstaltning" bør uddybes.

Landbrug & Fødevarer ønsker endvidere, at det bliver konkretiseret, hvad der menes med en væsentlig miljøforbedring og om denne situation reelt vil opstå, hvis der ikke samtidig er tale om en udvidelse eller væsentlig ændring af den eksisterende husdyrproduktion.

Landbrug og Fødevarer er bekymrede over, at flere sager potentielt kan ende i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvis reglerne for dispensation ikke uddybes tilstrækkeligt, og opfordrer til, at vejledningen bliver grundigt uddybet og er klar til reglernes ikrafttrædelse den 1. april. I denne sammenhæng vil Landbrug & Fødevarer opfordre til dialog om vejledningen.

Landbrug & Fødevarer ser gerne, at vejledninger til bekendtgørelser sendes i høring samtidig med bekendtgørelser, sådan som det er praksis, at vejledning om miljøgodkendelse af virksomheder sendes i høring.

Morsø Kommune bemærker, at bekendtgørelsens § 10, stk. 1, anvender ordet "atypisk". Vi anvender i dag proportionalitetsbegrebet ved vurdering af BAT (bekendtgørelsens nuværende § 25), og vil opfordre til at en lignende sprogbrug anvendes omkring § 10, hvis det er muligt.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke, at kommunalbestyrelsen skal kunne sætte vilkår om brug af en bestemt teknologi for et husdyrbrug, da dette vil fravige det princip der betyder, at husdyrbruget har medefrihed til at overholde en given genegrænse.

1.2. Miljøministeriets bemærkninger

Til bemærkningen fra Landbrug og Fødevarer og KL om, at bestemmelsen er for ukonkret, og at begreberne "atypisk hårdt" og "væsentlig miljøforbedrende tiltag" henvises indledningsvis til lovbestemmelserne til § 16 c, stk. 2, hvor det fremgår, at § 10 omfatter et snævert anvendelsesområde, som omfatter grænsetilfælde, som efter de konkrete omstændigheder rammes atypisk hårdt i forbindelse med en ansøgning om tilladelse til fremtidig udvidelse. Det kunne også være i tilfælde af mindre udvidelser som indeholder miljøforbedrende foranstaltninger. Kommunalbestyrelsen vil efter omstændighederne kunne meddele dispensation, hvor det ansøgende husdyrbrug, som følge af ændringen af § 16 c i husdyrbruget, vil blive omfattet af en samlet godkendelse eller tilladelse.

I forhold til forståelsen af hvad der ligger i begrebet atypisk hårdt henviser Miljøministeriet til, at det vil bero på en konkret vurdering baseret på en afvejning af de relevante hensyn i den enkelte sag. Denne afvejning omfatter først og fremmest de relevante miljøhensyn, som ligger til grund for kravet om en samlet tilladelse efter § 16 c. Herudover bør afvejningen inddrage en konkret vurdering af, om en samlet tilladelse i det konkrete tilfælde forventes at få særligt indgribende konsekvenser for husdyrbruget. Disse konsekvenser kan omfatte økonomiske konsekvenser, men andre konsekvenser vil også efter omstændighederne kunne være relevante at inddrage i afvejningen.

I forhold til Morsø kommunes opfordring til at anvende et begreb i lighed med proportionalitetsbegrebet i BAT bemærkes, at bekendtgørelsen anvender begrebet atypisk hårdt. Det er ministeriets vurdering, at begrebet atypisk hårdt også rummer en proportionalitetsvurdering. Ministeriet henviser til høringsbrevet, hvor det fremgår, at vurderingen af om et husdyrbrug rammes atypisk hårdt baseres på en afvejning mellem på den ene side de miljøhensyn, som ligger bag ønsket om en samlet godkendelse eller tilladelse, og på den anden side ønsket om, at ikke fører til urimelige resultater i forhold til husdyrproducenter. Det fremgår videre, at afvejningen indgår i et grænsetilfælde, hvor et væsentligt økonomiske projekt for husdyrbruget ikke kan lade sig gøre som følge af kravet om samlet godkendelse eller tilladelse, selvom ændringen eller udvidelsen indebærer begrænsede økonomiske konsekvenser, f.eks. i en situation, hvor en beskyttet byzone er udlagt til industri eller lignende.

I forhold til KL og Landbrug & Fødevarers bemærkning om, at begrebet "væsentlige miljøforbedrende foranstaltninger" bør uddybes, bemærkes, at en væsentlig miljøforbedrende foranstaltning navnlig vil omfatte en reduktion i husdyrbrugets ammoniak - eller lugtemission. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt en udvidelse eller ændring kan indebære en væsentlig miljøforbedrende foranstaltning, hvis der ikke samtidig er tale om en udvidelse eller væsentlig ændring af den eksisterende husdyrproduktion bemærkes, at dette må bero på en konkret vurdering.

Til KL og Landbrug og Fødevarers bemærkning om, at der er behov for uddybende vejledning til de nye regler, kan Miljøministeriet oplyse, at ministeriet er i gang med at opdatere husdyrvejledningen, så den afspejler de nye regler. Ministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet vil inddrage erhvervet i arbejdet med at opdatere vejledningen. I forhold til Landbrug & Fødevarers bemærkning om, at vejledningen bør omfatte en ikke-udtømmende liste over, hvornår et husdyrbrug rammes atypisk hårdt, bemærkes, at vurderingen af om et husdyrbrug rammes atypisk hårdt i alle tilfælde må bero på en konkret vurdering, og at en ikke-udtømmende liste derfor ikke er hensigtsmæssig i husdyrvejledningen. Ministeriet vil imidlertid gerne – med input fra erhvervet – udarbejde et relevant eksempel til husdyrvejledningen, hvor et husdyrbrug rammes atypisk hårdt.

Til Landbrug & Fødevarer bemærkning om, at princippet om metodefrihed ikke bør fraviges ved fastsættelse af vilkår efter § 10, stk. 2, bemærkes, at det ikke med § 10, stk. 2 har været hensigten, at ændre på den eksisterende praksis for kommunernes vilkårsfastsættelse, herunder den eksisterende praksis vedrørende metodefrihed.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

2. Fastsættelse af regler for beregning af forureningsmæssig forbindelse mellem to husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1.

2.1. Beregning af den forureningsmæssig forbindelse mellem to husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1.

Agri Nord bemærker, at § 41 bør udvides med en undtagelsesbestemmelse af husdyrbrug uden BAT-krav, dvs. til husdyrbrug med en maksimal ammoniakemission på 750 kg NH₃-N pr. år, da det ikke er proportionalt for den type husdyrbrug at skulle udarbejde en samlet godkendelse, og da det ofte vil være små ekstensive husdyrbrug, som har en indbyrdes afstand på under 100 meter, men hvor produktionsomfanget ikke vil give en væsentlig emission af hverken lugt eller ammoniak.

Agri Nord bemærker endvidere, at § 41 bør udvides med en bestemmelse om, hvornår krav til en samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug ophører.

Agri Nord bemærker, at det i 41, stk. 1, bør præciseres at den forureningsmæssigt forbundne afstand skal måles ud fra det husdyrbrug, som søger fornyet tilladelse eller godkendelse. Der er tale om en nødvendig præcisering af paragraf 41 stk. 1, da den kan tolkes forskelligt med hensyn til udgangspunkt for beregningen.

KL bemærker, at formuleringen af § 41 efterlader tvivl om, hvordan begrebet om halv geneafstand til nabobeboelse skal tolkes, herunder om det er den halve geneafstand fra det ansøgte husdyrbrug, begge husdyrbrug eller den længste geneafstand fra et af husdyrbrugene. KL bemærker, at det bør sikres, at der ikke kan opstå tvivl om dette ved præcisering af bekendtgørelsen og/eller via vejledning om administration af § 41.

Morsø Kommune bemærker, at det fremgår af høringsbrevet, at der, ved opmåling af afstand mellem de beskrevne indretninger på hvert af de berørte husdyrbrug, skal måles på den korteste afstand. Dette forhold er ikke nedfældet i selve bekendtgørelsen. Tilføjes der ikke en klar tilkendegivelse, om hvordan opmålingen skal foretages, vil det skabe basis for at tro, at opmålingen skal laves på samme grundlag som, for eksempel, kumulation på lugt og ammoniak, altså fra centrum af en indretning.

Morsø Kommune bemærker endvidere, at der i § 41, stk. 2 er lagt op til at lugtneutrale indretninger skal indgå i beregningen af en lugtgeneafstand, uden at det er nærmere forklaret med hvilket lugtbidrag fra, for eksempel, en ensilageplads.

2.2. Miljøministeriets bemærkninger

Til Agri Nord's bemærkning om, at bør udvides med en undtagelsesbestemmelse af husdyrbrug uden BAT-krav, dvs. til husdyrbrug med en maksimal ammoniakemission på 750 kg NH₃-N pr. år bemærkes, at en ammoniakemission på mindre end 750 kg NH₃-N pr. år, ikke i sig selv udelukker, at husdyrbruget kan medføre væsentlige gener for omgivelserne. Miljøministeriet bemærker endvidere, at kravet om samlet godkendelse eller i tilladelse i § 16 c, stk. 1, såfremt betingelserne er opfyldt, forsat - og på samme måde som i dag - vil gælde husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter §§ 16 a eller 16 b. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt et husdyrbrug kan opnå dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse, henvises til høringsnotatets afsnit 2.1.2., vedrørende dispensation fra kravet om samlet godkendelse eller tilladelse efter § 16 c.

Til Agri Nord's bemærkning om, at bekendtgørelsesudkastet bør omfatte en bestemmelse for, hvornår kravet om en samlet godkendelse eller tilladelse ophører, bemærkes, at bekendtgørelsen ikke ændrer på, hvornår en godkendelse eller tilladelse efter § 16 c ophører.

I forhold til KL og Morsø kommunes bemærkning om, hvordan og hvorfra afstanden skal måles bemærkes, at afstanden mellem to husdyrbrug måles som den korteste afstand mellem husdyrbrugenes husdyranlæg, samt husdyrbrugets husdyrgødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg, som er placeret i umiddelbar tilknytning til husdyrbrugets hidtidige bebyggelsesarealer. Fritliggende husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fritliggende ensilageopbevaringsanlæg indgår ikke i beregningen af afstanden mellem de to husdyrbrug.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at der altid vil foreligge en forureningsmæssig forbindelse, når to husdyrbrug ligger med en afstand på 100 meter eller mindre fra hinanden. Hvis afstanden er mere end 100 meter anvendes reglen om en halv geneafstand, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32, nr. 3. Modellen udregner afstanden fra det ansøgende husdyrbrug til det punkt, hvor der er en lugtmission på hhv. 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³. To husdyrbrug vil herefter være forureningsmæssigt forbundne, hvis de er placeret med en afstand som er lig med eller kortere end halvdelen af denne afstand. Hvis der i et konkret tilfælde beregnes en geneafstand på 400 meter fra det ansøgende husdyrbrug til det punkt, hvor der er en lugtmission på 15 OUE pr. m³, er de to husdyrbrug forbundne, hvis de er placeret i en afstand på op til 200 meter fra hinanden. Efter denne model vil der kun i ganske særlige tilfælde foreligge forureningsmæssig forbindelse, hvis afstanden imellem de to husdyrbrug overstiger 300 meter, hvilket dog vil bero på de konkrete omstændigheder.

Miljøministeriet bemærker i forlængelse heraf, at henvisningen til modellen i § 32, nr. 3, og anvendelsen af begrebet "enkeltbolig" bør præciseres. Ministeriet har på denne baggrund foretaget en sproglig justering af bestemmelsen, som herefter får følgende ordlyd:

"41. Et husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, jf. § 16 c i husdyrbrugen, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder. Er afstanden mellem husdyrbrugene mere end 100 meter, er husdyrbrugene forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger, jf. § 32, nr. 3."

Til KL og Morsø kommunes bemærkning om, at der er behov for vejledning til hvordan og hvorfra afstanden mellem husdyrbrugene beregnes bemærkes, at husdyrvejledningen vil blive opdateret i forbindelse med bekendtgørelsens ikrafttrædelse, med henblik på at sikre klarhed om anvendelsen af de nye regler.

2.3. Anlæg som indgår i beregningen af den forureningsmæssige forbindelse efter § 41, stk. 2

Agri Nord bemærker, at § 41, stk. 2, bør udvides med en undtagelse for fritliggende fastplacerede læskure. Foruden ovenstående bør definition af hvad et fastplaceret husdyranlæg er uddybes.

Agri Nord bemærker, at § 41 bør udvides med en bestemmelse om, hvornår krav til en samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug ophører.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at formuleringen i § 41 stk. 2 med sin nuværende formulering giver anledning til forvirring. Af høringsbrevet fremgår det, at "Frit placerede gylleopbevaringsanlæg og en-

silageopbevaringsanlæg indgår ikke i beregningen". Det bør fremgå tydeligere, at dette er en undtagelse til udgangspunktet i husdyrbrugloven, da fritliggende opbevaringsanlæg også er fast placeret (de er bare ikke i tilknytning til eksisterende bebyggelsesareal).

Landbrug & Fødevarer undrer sig over, at den resterende del af sætningen i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1, nr. 1, s. 11 og 12 behandlet d. 7. december, 2023 ikke er taget med.

Landbrug & Fødevarer bemærker, 20-meter-reglen, i forhold til hvornår et anlæg eller lignende opføres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, er en tommelfingerregel defineret ud fra praksis, og at reglen er et element i den samlede vurdering ift. tilknytningskravet, men at selve vurderingen altid vil skulle baseres på en konkret vurdering ud fra, om ejendommens bebyggelsesareal opfattes som en helhed. Når kommunen skal vurdere, om et anlæg er i tilknytning til det eksisterende bebyggelsesareal, så er det afgørende, om bebyggelsen naturligt opleves som havende tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.

2.4. Miljøministeriet bemærkninger

Til Agri Nords bemærkning om, at § 41, stk. 2, bør udvides til at omfatte fritliggende fast placerede læskurer bemærkes, at de anlæg, som det har været hensigten at undtage, fremgår af lovbemærkningerne samt betænkningen til ændringen af § 16 c. I bemærkningerne og betænkningen til lovforslaget fremgår det, at fritliggende beholdere til husdyrgødning og fritliggende ensilageopbevaringsanlæg ikke indgår i beregningen af afstanden mellem to husdyrbrug.

Miljøministeriet er enig med Landbrug & Fødevarer i, at begrebet "fritplacerede gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg" giver anledning til tvivl, og ministeriet har på denne baggrund justeret bekendtgørelsen § 41, stk. 2. Miljøministeriet har på denne baggrund justeret § 41, stk. 2, så bestemmelsen herefter får følgende ordlyd:

" Stk. 2. I beregningen af afstanden efter stk. 1 skal husdyrbrugets fast placerede husdyranlæg, samt husdyrgødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg, der er placeret i direkte tilknytning til husdyrbrugets hidtidige bebyggelsesarealer, indgå. Fritliggende husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fritliggende ensilageopbevaringsanlæg skal ikke indgå i beregningen.

I forhold til Landbrug og Fødevarers bemærkning om 20-meter reglen bemærkes, at spørgsmål om hvorvidt et anlæg er placeret i direkte tilknytning til husdyrbrugets hidtidige bebyggelsesareal eller vurderes at være et fritliggende husdyrgødningsopbevaringsanlæg eller et fritliggende ensilageopbevaringsanlæg afgøres med udgangspunkt i den eksisterende praksis, som nærværende bekendtgørelsesændring ikke ændrer ved.

Til Landbrug og Fødevarers bemærkning om, at ændringerne forudsætter en dækkende vejledning henvises til høringsnotatets afsnit 2.2., hvor det fremgår, at ministeriet er i gang med at opdatere husdyrvejledningen med henblik på at sikre en grundig vejledning til de nye regler.

3. Øvrige bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet

3.1. Teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt, jf. husdyrbruglovens § 34 b

Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at bekendtgørelsesudkastet fastsatte regler i den i husdyrbrugloven præciserede § 34 b og opfordrer til, at der indledes en dialog med erhvervet om, hvordan det kan understøttes, at der kommer flere teknologier på teknologilisten.

Dansk Agroindustri undrer sig over, at lovens del om anvendelse af miljøteknologi ikke er medtaget i ændringen til bekendtgørelsen og Dansk Agroindustri vil meget gerne i dialog med ministeriet om, hvornår ministeriet påtænker at begynde arbejdet med de ændringer, der vedrører teknologilisten. Dansk Agroindustri henviser endvidere til sit høringssvar til afgivet ved høringen af husdyrbrugloven i 2023, hvor det fremgår, at Dansk Agro Industri ønsker, at anbefalingerne fra NEC-udvalget genbesøges.

3.2. Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet noterer sig Dansk Agroindustri og Landbrug & Fødevarers ønske om, at indledes en dialog med erhvervet i forbindelse med udmøntningen af husdyrbruglovens § 34 b vedrørende regler om teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt. Miljøministeriet noterer endvidere, at Dansk Agroindustri ønsker, at anbefalingerne fra NEC-udvalget genbesøges. Miljøministeriet henviser til høringsnotatet til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug), hvor det fremgår, at branchen vil blive inddraget i forbindelse med fastsættelsen af regler efter husdyrbruglovens § 34 b.

4. Administrative konsekvenser m.v.

4.1. Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR)

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) anfører i høringssvaret, at OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser i form af mindre omkostninger for erhvervslivet. De administrative konsekvenser knytter sig til § 10 om dispensationer og § 41 om ansøgninger. Vedr. de løbende omkostninger i forbindelse § 10, så forventes der få årlige sager, hvor det er ganske få oplysninger, som dispensationerne yderligere pålægger de omfattede virksomhederne, hvilket kræver et begrænset tidsforbrug. Vedr. de løbende omkostninger i forbindelse med § 41, forventer Miljøministeriet et begrænset antal sager årligt, i forbindelse med hvorvidt husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet, som kræver et begrænset tidsforbrug fra de omfattede virksomheder. På baggrund af ovenstående vurderes det, at de samlede administrative konsekvenserne ikke overstiger bagatelgrænsen for forelæggelsen for Regeringens økonomiudvalg på 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere. *Miljøministeriet tager OBRs bemærkninger til efterretning.*

4.2. Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet noterer sig Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR's bemærkning og har ikke yderligere bemærkninger hertil.